

NR 3 2004

Kulturarv Östergötland

EMILE sjösätts

I detta späckade nyhetsbrev kan vi bland annat meddela att projektet EMILE äntligen kan sjösättas. Efter ett icke föraktligt förarbete kunde vi i början av september trycka på startknappen. Mer om det nedan.

Här kan du också läsa om nya bidrag från Åtvidaberg till Östgötabild liksom om ett nytt tillskott till Historieportalen. Denna gång är det Norrköpings industrihistoria som berättas. God läsning och dra rocken om er nu när hösten har kommit!

EMILE – Amerikabreven i centrum

Projektet EMILE-early EMigrant Letter stories- är nu igång. Det är ett EU-stött projekt med partners i Sverige, Irland, Italien, Polen och Tjeckien. Sverige är "Lead partner" och det är Östergötlands länsmuseum som är ansökare med hjälp av nätverket Kulturarv Östergötland. Även Östsam, Linköpings universitet och Kinda kommun deltar på den svenska sidan på olika sätt. Den fina Amerikabrevsamlingen i Kisa, som vi berättat om tidigare, utgör också det svenska materialet i projektet.

Projektet syftar till att lyfta fram Amerikabreven som en resurs. Amerikabrev finns i stort sett i hela Europa och i dessa brev döljer sig en fantastisk källa till kunskap om emigrationen och dess följder på det personliga planet. I breven kan vi följa emigranternas egna berättelser på ett sätt som inte är möjligt via andra källor.

Projektet är ettårigt och avslutas i september 2005. Förutom ett flitigt utbyte mellan partnerländerna ska tre "produkter" framställas inom projektets ram. Det ena är en hemsida på Internet där länderna själva visar, exemplifierar och berättar om sitt eget material. Det andra är fem parallella vandringsutställningar som ska produceras gemensamt och turnera i respektive land. Det tredje är en utställningskatalog som kan fördjupa innehållet i vandringsutställningarna. Du kan läsa mer om projektet [här](#).

Hembygdsföreningar på Internet

Kulturarv Östergötland har sedan länge i samverkan med Östergötlands hembygdsförbund och föreningarna själva sett till att få ut information på Internet om länets hembygdsföreningar. Vi menar att det är viktigt att sprida information om det enorma arbete som görs till folk även utanför det egna upptagningsområdet. Sveriges hembygdsförbund har också ställt vissa möjligheter till förfogande vad gäller serverutrymme för de föreningar som vill ut den vägen.

En del föreningar har också på eget initiativ arbetat fram fina hemsidor som bör uppmärksammas. Vi har tidigare berättat om Vikingstads hembygdsförening och dess oerhört fylliga hemsida. Vi vill här nämna en annan förening, nämligen i Kvarsebo i gränstrakterna mellan Östergötland och Sörmland, som har samlat information om bland annat torpinventeringar, industriminnen och egna skrifter på ett trevligt vis på en hemsida som är väl värd att besöka. Kvarsebo hembygdsförenings hemsida finns [här](#).

Fler fotografier från Åtvidaberg till Östgötabild

I samverkan med Brukskultur Åtvidaberg tillförs nu Östgötabild en större mängd åtvidabergsbilder av särskilt intresse. Det är den forne kommunaldirektören Alrik Agerbo som till eftervärlden efterlämnat sin personliga dokumentation av Åtvidaberg. Tyngdpunkten i samlingen ligger på ortens fysiska utveckling under expansionsfasen på 1950-, 60- och 70-talen. Totalt omfattar bildsamlingen ca 4 000 fotografier från perioden 1941 fram till 1991, varav omkring 1 000 bilder hittills tillförts bilddatabasen. Leta själv efter fotografier i Östgötabild [här](#).

Emile startade i början av september med ett gemensamt seminarium i Norrköping. Här drogs riktlinjerna upp för det fortsatta arbetet i projektet. Foto: Håkan Sjöström

Fågelmossen, ett torp i Kvarsebotrakten. Från hembygdsföreningens fina hemsida. Foto: Kvarsebo hembygdsförening

Alrik Agerbo, kommunaldirektör och fotograf i Åtvidaberg. Hans samling förs nu in i Östgötabild. Foto: Brukskultur Åtvidaberg

Norrköpings industrihistoria

En fyllig berättelse om "Industristaden Norrköping" finns nu att ta del av på Internet. Det är den näst sista delen av det treåriga pedagogiska projektet "Ett historiskt laboratorium" som fullbordas. Ta en titt, här finns mängder av intressant material, primärt avpassat för skolan, men lika spännande för alla oss andra naturligtvis.

Tyngdpunkten ligger på beskrivningar av arbete och liv för den stora del av stadens befolkning som var beroende av arbete på textilfabrikerna. Norrköping blev för en tid "Sveriges Manchester" – ett centrum för svensk textilindustri. Textilarbetarna hörde till den sämst avlönade delen av arbetarskaran och deras levnadsförhållanden var ofta svåra.

Vi kan i text och bild följa Norrköpings uppgång och fall som textilcentrum, arbetarnas tid på fabrikerna och i hemmiljön. Vi kan också ta del av rullerskan Alva Carlssons egna berättelse om hur det var att jobba på bomullsfabrik i mitten av 1900-talet. Läs om Industristaden Norrköping [här](#).

*En av tusentals textil-
arbeterskor i industristaden
Norrköping står hukad över
sin maskin. Foto: Arbetets
museum*

Konferenser

Den 16 september hölls en ABM-konferens i Linköping med namnet "Regionalt kulturarv". Arrangörer var Kulturarv Östergötland och Regionförbundet Östsam (med ekonomiskt bistånd från Stiftelsen framtidens kultur och Agenda Kulturarv). Målet med konferensen var att föra samman personer som arbetar med regional kulturhistoria med aktörer inom olika ABM-projekt.

På konferensen deltog ett sextiotal personer från olika delar av landet. Dagen ägnades åt presentationer av regionala nätverkssamarbeten, men också åt diskussioner om hur nätverken bättre skulle kunna samverka med varandra. Från nationellt håll medverkade bland annat Kate Parson, ABM-centrum i Stockholm. Läs mer om ABM-konferensen [här](#).

Torsdag 18 november arrangerar Kulturarv Östergötland tillsammans med Brukskultur Åtvidaberg en kombinerad Projektdag-Temadag i Åtvidaberg. Temat kommer att vara dokumentär film, men också innehålla projektredovisningar av mer traditionellt slag.

Är ni intresserade av att veta mer om arrangemanget hör av er på hanni@isak.liu.se eller dan.malmsten@lansmus.linkoping.se.

*I Missionskyrkan i
Linköping samlades ett
sextiotal personer för att
diskutera regionalt kulturarv. Foto: Elisabeth
Strömberg, Kulturarv
Östergötland*

Övrigt

Som säkert många av er märkt så har det varit problem med en del av de databaser som vi har inlänkat i portalen Kulturarv Östergötland. Det gäller exempelvis Soldatregistret, Linköpings böteslängd och Bild Linköping. För tillfället pågår förhandlingar om nya lösningar för hur dessa databaser ska serverplaceras och åter komma i bruk. Vår tro är att detta naturligtvis löser sig även om det kan ta lite tid för åtminstone några av dessa.

Kontakt.....Dan Malmsten
dan.malmsten@lansmus.linkoping.se
Grafisk form.....Charlotte Fahlén

www.kulturarvostergotland.se